

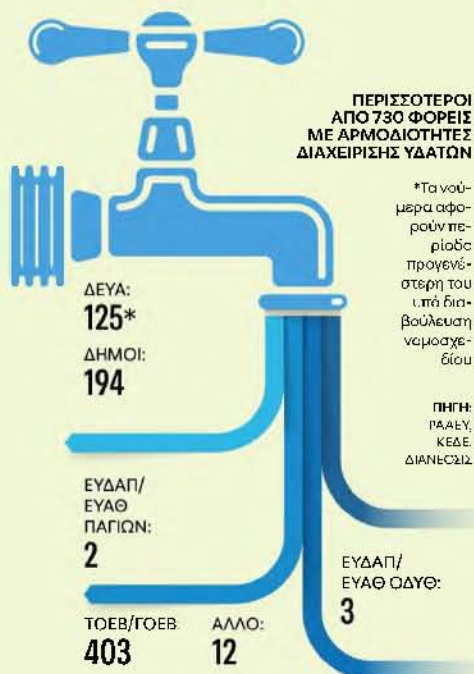
Υδρευση και άρδευση «διψούν» για επενδύσεις 11 δισ. ευρώ

Οι δυσώινες προβλέψεις για τη λειψυδρία και η κακοδιαχείριση των υδάτινων πόρων καθιστούν αναγκαία έργα και δράσεις για τη διαχείριση των υδάτων - Σε συνολική μεταρρύθμιση προσανατολίζεται η κυβέρνηση - Τα σενάρια για δημιουργία νέας εταιρείας, η διασφάλιση των πόρων και το αγκάθι της πιστοληπτικής ικανότητας των δημοτικών επιχειρήσεων

Της Μάκης Γράτσα

Σε μια συνολική μεταρρύθμιση στον τομέα των υδάτων προσανατολίζεται η κυβέρνηση όσο οι δικόινες προβλέψεις για τη λειψυδρία τικνώνουν και η κακοδιαχείριση των υδάτινων πόρων συνεχίζεται. Γη βάση για υπεριοφικότητα τις νέες εθνικές στρατηγικές για το νερό θα αποτελέσει, σύμφωνα με αρμόδιους, μέλλει της Δελτίου που υλοποιήθηκε για λογαριασμό της κυβέρνησης, η οποία αποτυπώνει τη σημερινή κατάσταση και εξετάζει πιθανά σενάρια που μπορεί να επαναπροσδιορίσουν τη διαχείριση των υδάτων για ύδρευση και άρδευση, ξεκαθαρίζοντας τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων οργανισμών.

Μάλιστα, την περασμένη Παρασκευή πραγματοποιήθηκε μεγάλη σύσκεψη στο Μέγαρο Μουσικής υπό τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης κ. Κωστή Χατζηδάκη για τη διαχείριση του νερού και την

άρεση ανάγκη λήψης μέτρων για τη λειψυδρία.

Οδικός χάρτης

Από τις βασικές απαιτήσεις της μεταρρύθμισης είναι η κατάρτιση ενός οδικού χάρτη με τα αναγκαία έργα και τις δράσεις για τη διαχείριση των υδάτων αλλά και η διασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων.

Σύμφωνα με την αποτύπωση που έγινε, συνολικά για τα έργα ύδρευσης και άρδευσης απαιτούνται 10,24 δισ. ευρώ, με βάση τα στοιχεία του 2022 που αναμένονται να επικαιροποιηθούν εντός του 2025. Σε αυτά δεν περιλαμβάνονται τα 500-700 εκατ. ευρώ (ανάλογα με τα έργα που τελικά θα προκύψουν) τα οποία απαιτούνται για να «ξεδιψάσει» η Αττική.

Πέρα από το Λεκανοπέδιο, η μελέτη αναδεικνύει ως κρίσιμες περιοχές εκείνες των νησιών του Νοτίου Αιγαίου και των Ιονίων νησιών, την Κρήτη, τη Θεσσαλία και την Πελοπόννησο, λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό σε κάθε υδατικό διαμέρισμα της χώρας και το κλίμα.

Η χρηματοδότηση

Όσο για τους αναγκαίους πόρους, θα αναζητηθεί η δυνατότητα λήψης χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση

δύο-τρών δισ. ευρώ ανά έτος για έργα που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων (δίκτυα, φράγματα κ.λπ.) σε νομικές οντότητες με τη μορφή Ανώνυμων Εταιρειών (ΑΕ). Ωστόσο, θα πρέπει να διαδτούν πιστοληπτική ικανότητα και να ελέγχονται από κώδικον ρύθμιση, γεγονός που δεν ισχύει σήμερα για την πλειονότητα των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης - αποχέτευσης (ΑΕΥΑ) και των τοπικών γενικών και τοπικών οργανισμών εγγείων βελτιώσεων (ΤΟΕΒ - ΤΟΕΒ).

Η μεταρρύθμιση

Η πολιδιάσπιση των αρμοδιοτήτων αναδεικνύει την αδυναμία διαχείρισης των υδάτων, καθώς προκύπτουν ζητήματα με τη διαχείριση εθνικών εδαφικών και την οικονομική βιωσιμότητα των φορέων. Επιπλέον, τα έργα σχεδιάζονται μεμονωμένα και όχι στο πλαίσιο μιας εθνικής στρατηγικής, γεγονός που συνεπάγεται αποσπασματικές λύσεις, καθυστερήσεις στην υλοποίηση τους και καμνή ταχύτητα απορρόφησης κοινών πόρων. Γι' αυτό οι μελετητές προτείνουν η με αρρύθμιση να περιλαμβάνει το σύνολο των οργανισμών.

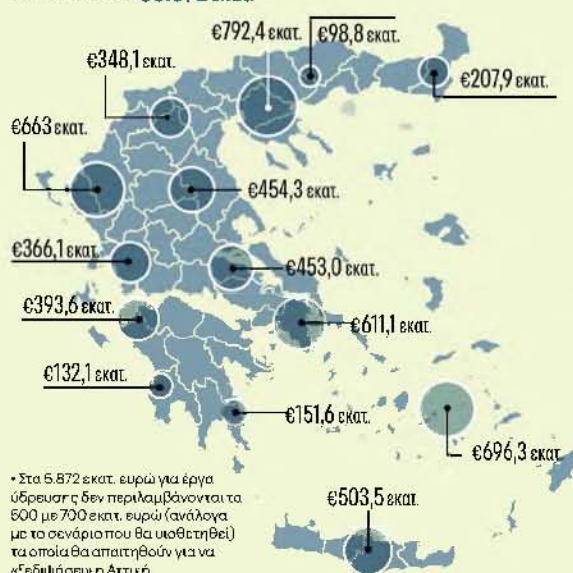
Νέα οντότητα

Το επικρατέστερο από τα πέντε σενάρια που εξετάστηκαν προτεί-

ΕΡΓΑ ΣΕ ΥΔΡΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΨΥΔΡΙΑΣ

ΕΡΓΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ* (2021)
ΑΝΑ ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

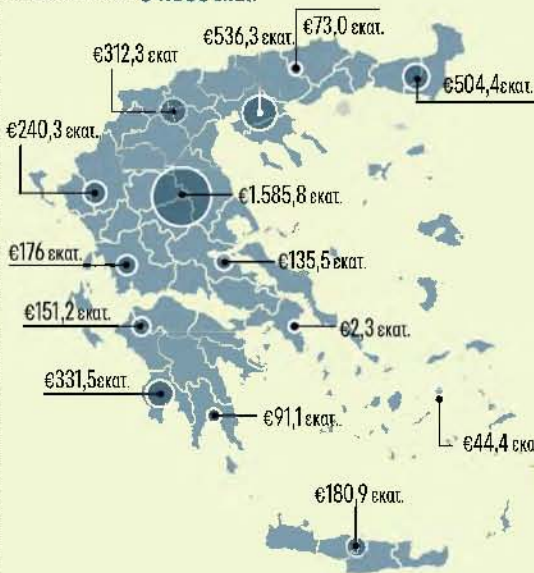
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ €5.872 εκατ.

* Στα 5.872 εκατ. ευρώ για έργα ύδρευσης δεν περιλαμβάνονται τα 500 με 700 εκατ. ευρώ (ανάλογα με το σενάριο που θα υιοθετηθεί) τα οποία θα απαιτηθούν για να «ξεδιψάσει» η Αττική.

ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ/ΕΠΕΙΓΟΝΤΑΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΑΝΑ ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ**

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ €4.365 εκατ.

** Στο ποσό των 4.365 εκατ. ευρώ περιλαμβάνονται έργα ΣΔΓ συνολικά εκτιμώμενου κόστους 1,1 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του φράγματος του Ευπείας) και αρχική εκτίμηση για τα έργα σε Συκιά / Σηράγγα / Πύλη / Νεοχωρή / Μουζαία / Γυρτώνη / Κάρλα.

να τη δημιουργία μιας νέας νομικής οντότητας με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας για κάθε Λεκανία Απορροής Ποταμού (συνολικά υφίστανται 45 ΑΑΠ στην Ελλάδα) ή για κάθε γεωγραφική περιοχή. Αυτές οι εταιρείες θα αναλάβουν την υλοποίηση των νέων έργων και θα έχουν στην ιδιοκτησία τους τα υφιστάμενα έργα. Ουσιαστικά, σε κάθε περιοχή που θα υφίσταται, όλες οι ΑΕΥΑ και οι ΤΟΕΒ θα πρέπει να εισφέρουν τα πάγια περιουσιακά τους στοιχεία και τις υποχρεώσεις τους και θα συμμετέχουν μετοχικά στη νέα νομική οντότητα που θα συσταθεί. Παράλληλα, θα υπογράφουν και μια συμφωνία για την παροχή των διαφόρων υπηρεσιών όπως είναι π.χ. η εισπράξη οφελών κ.λπ. Επίσης, στη συγκεκριμένη εταιρεία θα εισφέρουν τα μεγάλα έργα που διασφαλίζονται στην περιοχή και οι φορείς του Δήμου, δηλαδή φράγματα, δίκτυα και άλλες υποδομές. Το σκεπτικό είναι οι συγκεκριμένες εταιρείες να δημιουργήσουν μια Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση (ΡΠΒ) και να φέρνουν έσοδα στη νέα εταιρεία.

Έτσι, όλες αυτές οι νέες νομικές οντότητες που θα δημιουργηθούν θα καταλήγουν με αξία ανερχόμενη μεγαλύτερη από τις υποχρεώσεις τους και σε συνδυασμό με τη σταθερή ροή εσόδων από τη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση θα διασφαλίζουν την πιστοληπτική ικανότητά τους ώστε να μπορούν να χρηματοδοτηθούν από την Ε.Π.Ε. δίχως να επιβαρύνουν το δημόσιο χρέος.

Στα υπόλοιπα τέσσερα σενάρια υιοθετείται το «business as usual» το οποίο δεν απلύνει κανένα πρόβλημα. Ένα δεύτερο προτείνει τη δημιουργία ενός νέου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ανά περιοχή ή Λεκανία Απορροής Ποταμού που θα αναλάβει τη διαχείριση του νερού, των παγίων υδροληψιών και μεταφοράς νερού αλλά και το δικτύο διανομής, τις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού (ΜΕΝ) και τα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων (ΚΕΛ). Η εφαρμογή του, σύμφωνα με τους μελετητές, θα διευκολύνει μεν τη διαχείριση των έργων και την επίτευξη οικονομίας κλίμακας αλλά και τη χρηματοδότηση.

«Ομπρέλα»

Δυσκολίες χρηματοδότησης και αμφιβολία π στοληπτική ικανότητα ενιόνονται στο τρίτο σενάριο σύμφωνα με το οποίο μια ενωστική οικονομικά ΔΕΥΑ θα έχει υπό την «ομπρέλα» τις τους υπόλοιπους φορείς της περιοχής και τα πάγια τους. Όσο για την υεάρτη υφείαση, οι ΑΕΥΑ, ΤΟΕΒ και δήμοι διατηρούν ταυτότητα τους και δημιουργείται μια Ανώνυμη Εταιρεία που αναλαμβάνει την υλοποίηση των νέων έργων. Σε αυτό το σενάριο η διαχείριση των υδάτων παραμένει κατακερματισμένη και το πρόβλημα μετατίθεται στο μέλλον.

Συνολικά τα έργα, τα πάγια και οι επενδύσεις σε όλα τα χώρα εκτιμώνται σε 15-20 δισ. ευρώ. Μόνο τα πάγια των ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ και ΟΑΚ (Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης) ανέρχονται αθροιστικά περίπου στο 1 δισ. ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, η κυβέρνηση δεν έχει ακόμη καταλήξει στο πλαίσιο της νέας μεταρρύθμισης και αξιολογεί τις υφιστάμενες της Δελοίτε προκειμένου να διαμορφώσει μια με αρμόδια του

Προβλέπεται αύξηση του κόστους νερού

Η μελέτη της Δελοίτε αποτυπώνει και το κόστος του νερού, βάσει των στοιχείων της EurEau, δηλαδή της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εθνικών Συνδέσμων Υπηρεσιών Υδροεπισ, η οποία εκπροσωπεί εταιρείες από 33 χώρες. Όπως αναφέρεται, στην Ελλάδα αναμένεται να αυξηθεί (ανάλογα με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο) λαμβάνοντας υπόψη τους εξής παράγοντες:

Ανάκτηση κόστους και έργων σε ΕΥΑΑΠ και ΕΥΑΘ. Οι δύο εταιρείες εξυπηρετούν την Αττική και τη Θεσσαλονίκη, δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας και η οποία αύξηση θα επιβεβαιώσει τον μέσο όρο της τιμής του νερού.

Ανάκτηση κόστους αλλά και μη βιώσιμη λειτουργία των ΔΕΥΑ και των ΤΟΕΒ. Πολλές επιχειρήσεις ύδρευσης ή οργανισμοί εργαίων βελτιώσεων δεν μπορούν να καλύψουν τα λειτουργικά τους κόστη.

Ανάκτηση κόστους για νέα έργα που δεν συμβάλλουν στην αύξηση των υδατινών πόρων όπως είναι η ψηφιοποίηση των δικτύων, η λειτουργική παρακολούθηση κ.λπ. Ανάκτηση κόστους για έργα που συμβάλλουν στην αύξηση του διαθέσιμου πόρου και η αρδευτικού νερού, όπως φράγματα, δίκτυα κ.λπ.

Ο υπολογισμός

Μάλιστα, η αύξηση του κόστους, σύμφωνα με τη μελέτη, ενδέχεται να είναι αισθητή και να επιβαρύνει περισσότερο περιοχές της χώρας με προβλήματα λειτουργίας. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για να αποτυπωθεί σε ικανή βάση το κόστος νερού υπολογίστηκε ο λόγος του κόστους προς τον μέσο μισθό κάθε κράτους (βάσει της Eurostat 2023). Όπως προκύπτει, η Ελλάδα παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε., ξεπερνά όμως τις τιμές σε άλλες χώρες όπως στην Ιταλία, στην Ισπανία και στην Αυστρία. Ειδικότερα, σε ένα βασικό σενάριο ενδέχεται να φτάσει τα 8,35 ευρώ ανά κυβικό μέτρο (m³), ενώ τα χαμηλότερα στην Ε.Ε. είναι στην Ουγγαρία με μισθό να φτάσει τα 17,16 ευρώ και στην Πολωνία τα 15,23 ευρώ. Σε κάθε περίπτωση σήμερα στην Ελλάδα, με μέσο ετήσιο μισθό 17.013 ευρώ, το κόστος είναι 1,30 ευρώ/m³, στην Ιταλία με μέσο μισθό 32.749 ευρώ το κόστος είναι 2,10 ευρώ/m³, στην Ισπανία με μέσο μισθό 32.587 ευρώ το κόστος είναι 2,27 ευρώ/m³ και στην Αυστρία με μέσο μισθό 51.508 ευρώ το κόστος είναι 3,70 ευρώ/m³, ενώ στην Νορβηγία στα 6,24 ευρώ/m³ με μέσο μισθό 45.798 ευρώ και στη Δανία 9,32 ευρώ/m³ με μέσο μισθό 67.604 ευρώ.

θα φέρει τις λιγότερες αντιδράσεις σε τοπικό επίπεδο. Άλλωστε, μια πρόγνωση πήρε κατά τη διαβούλευση του αρχικού κειμένου του νομοσχεδίου για τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης που πρότεινε συγχωνεύσεις ΔΕΥΑ και άλλων οργανισμών το οποίο τελικά «λείανθηκε» μετά τις αντιδράσεις.

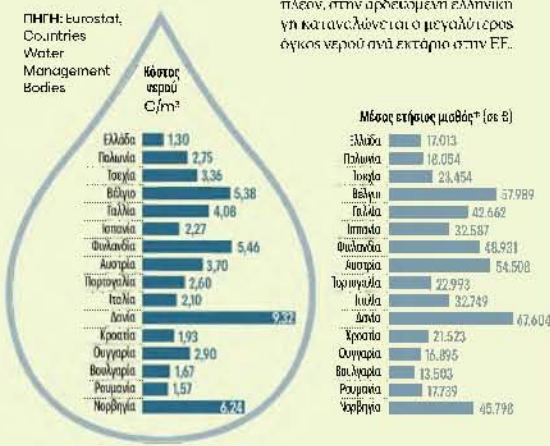
Task Force

Γι' αυτό προτείνεται η δημιουργία μιας Task Force επικοινωνίας

ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΕ

*Μέσος προσαρμοσμένος μισθός εργαζομένου πλήρους απασχόλησης - Στοιχεία Eurostat για το 2023

ΠΗΓΗ: Eurostat, Countries Water Management Bodies

για την ενημέρωση του κοινού σε όλες τις φάσεις της μεταρρύθμισης καθώς η συμφωνία με την τοπική κοινωνία αποτελεί το βασικό ζητούμενο κατά την εκτέλεση των έργων που θα προχωρήσουν και την τήρηση του χρονοδιαγράμματος. Κι αυτό διότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα σε σχέση με την επάρκεια των υδατινών πόρων υποβελτιστοποιούνται. Σύμφωνα με την έκθεση, η Ελλάδα κατέγραψε αύξηση των απολήψεων νερού για ύδρευση κατά 139% την περίοδο 2001-2022 λόγω της τουριστικής δραστηριότητας, της αύξησης της κατά κεφαλήν κατανάλωσης, της κλιματικής αλλαγής και των διαρροών στα δίκτυα διανομής που φτάνουν - και σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούν - το 50%. Επιπλέον, στην αρδευόμενη ελληνική γη καταναλώνεται ο μεγαλύτερος όγκος νερού ανά εκτάριο στην ΕΕ.